

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№

гр. София, 27.11.2020 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 27.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разгледа дело номер **10614** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК.

Делото е образувано по искова молба от С. М. С., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], ул. Г. С. Р.“ № 24, срещу Българска народна банка, като се претендира обезщетение в размер на 981 806 лв., представляващи разликата между неизплатеното платежно нареждане № 32/27/00108431 и изплатения размер на гарантирания депозит, обезщетение за нематериални щети в размер на 500 000 лв., както и други имуществени вреди в размер на 199 880 лв., произтичащи от невъзможността да прехвърли парите в друга банка, при което да получи лихва приблизително от 4% годишно в размер на 113 933 лв. и неосъществено увеличаване на имуществото ѝ в размер на 85 947 лв. вследствие на едностранното намаление от страна на БНБ на лихвите по депозитите в размер на 3.60 %, които съгласно договора за депозит били преди това в размер на 7.50 %.

Първоначално по исковата молба е образувано адм.д.6647/2017г. на АССГ, по което е постановено Решение № 3931/11.06.2019г. , оспорено от ответника БНБ в частта на осъдителния диспозитив по отношение на ответника по исковете БНБ.

По предявеното оспорване е постановено Решение 13190/23.10.2020г. по адм.д. 9548/2019г. на ВАС, с което е отменено първоинстанционното решение и делото върнато на друг състав на АССГ за ново разглеждане.

В решението на касационната инстанция са дадени задължителни указания по доказателствата и по тълкуването и прилагането на закона, а именно:

-Съдът е бил сезиран с четири обективно и субективно съединени иска, макар и съдът да не ги е разграничил по този начин, и да не е събрал държавна такса за всеки от тях: единият иск е за заплащане на обезщетение за понесена имуществена вреда, изразяваща се в загуба, другият иск е за обезщетение за понесена неимуществена вреда, третият и четвъртият искове са за пропусната полза. Настоящият състав

следователно, следва да укаже на ищцата, че следва да заплати държавни такси в размер на 10 лв. и по другите три иска

-Касационната инстанция е дала указания да се изложат съображения по въпроса дейността на БНБ като оператор на платежна система TARGET 2 - BNB представлява ли административна дейност; като са припомнени характеристиките за административна дейност и дадени указания да бъдат анализирани Насоките на Европейската централна банка от -5.12.2012г. както и Правилата за работа на системния компонент TARGET 2 - BNB, утвърдени със Заповед № РД-22-2828/19.12.2012г. на подуправителя на БНБ ,приети по силата на делегацията на чл.8 от Насоките.

-Според касационната инстанция не следва да се приравнява моментът на получаване на платежното нареждане по смисъла на чл. 60, ал.1 от ЗПУПС (отм.) с момента на въвеждане на нареждане за превод в системата за сетълмент по смисъла на чл.78д, ал.3 от същия закон, като са изложени следните съображения:

„Моментът на получаване на платежното нареждане е регламентиран в чл.60, ал.1 ЗПУПС (отм.). Термините, употребени в тази разпоредба са - „платежно нареждане“, „доставчик на платежни услуги“, „платец“. В чл.3, ал.1 ЗПУПС(отм.) са посочени доставчиците на платежните услуги, измежду които са и банките по смисъла на Закона за кредитните институции. Съгласно т.19 от ДР на ЗПУПС , „платежно нареждане“ е всяко нареждане от платеща или получателя към доставчика на платежни услуги, с което се разпорежда изпълнението на платежна операция. Съгласно т.20 от ДР на същия закон „платец“ е всяко физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разпорежда изпълнението на платежно нареждане по тази сметка, а когато липсва платежна сметка – физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане. В случая моментът на получаване на платежното нареждане е моментът, когато банката в случая [фирма] е получила по съответния договорен ред, платежното нареждане от платеща, (...). Този момент е 20.06.2014г., 12,08 часа, който се установява безпротиворечиво от двете заключения на съдебно-счетоводните експертизи по делото.За разлика от чл.60, ал.1 ЗПУПС(отм.), чл.78д, ал.1 от същия закон използва термини като „нарежданията за превод“, „участник в система с окончателност на сетълмента“, „система с окончателност на сетълмента“, за които също се съдържат определения в самия закон. Съгласно т.12 от ДР на ЗПУПС, „нареждане за превод“ е всяко нареждане на участник в системата с окончателност на сетълмента да предостави на разположение на получателя парична сума чрез записване по сметките на кредитна институция, централна банка, централен съконтрагент или агент по сетълмента или всяко друго нареждане, водещо до поемане или изпълнение на задължение за плащане съгласно правилата на сетълмента

„Терминът „участник в система с окончателност на сетълмента“ се изяснява чрез разпоредбата на чл.78в, ал.1 ЗПУПС, която сочи възможните участници.

Терминът „система с окончателност на сетълмента“ е изяснен с разпоредбата на чл.78а, ал.1 ЗПУПС. В конкретния случай, от Насоките и Правилата за работа на системния компонент TARGET 2 BNB под № РД22-2828/19.12.2012г. (наричани за краткост по-долу Правилата) става ясно, че тази платежна система предоставя брутен сетълмент в реално време за плащания в евро със сетълмент в пари в централна банка като доставчикът на услуги е БНБ. Съобразно заключението на първата съдебно-счетоводна експертиза КТБ АД е участник в тази система. Относно момента на въвеждане на нареждането за превод в системата на сетълмента, чл.78д, ал.3

ЗПУПС (отм.) препраща към правилата на системата. Приложимата разпоредба от Правилата е тази на чл.22, според която платежните нареждания се считат за въведени в TARGET 2 BNB в момента на дебитиране на сметката на съответния участник в платежния модул. Според т.1.39 от чл.1 от Правилата, „платежно нареждане“ е нареждане за кредитен превод, нареждане за прехвърляне на ликвидност или нареждане за директен дебит, които термини от своя страна са изяснени в точки 1.29, 1.30, 1.31 от същия член, съответно термините „платец“ и „получател“ са обяснени в точки 1.40 и 1.42 от чл.1 на Правилата, а терминът сметка в платежния модул“ е обяснен в т.1.52 от същия член. От съдържанието на посочените разпоредби от Правилата става ясно, че терминът „платежно нареждане“, използван в правилата се идентифицира с нареждане за превод по смисъла на т.12 от ДР на ЗПУПС(отм.) и моментът на въвеждане на нареждането за превод в системата на сетълмента е моментът в който се задължава сметката на съответния участник в платежния модул, в случая сметката на КТБ АД. За да бъде въведено обаче, това нареждане за превод следва да бъде прието от БНБ, след като премине проверките по чл.14 от Правилата, а за да бъде прието „платежното нареждане“ по смисъла на Правилата следва да бъде изпратено до получаващия участник в TARGET 2 чрез съобщението SWIFTNet FIN.“

-Според касационната инстанция е следвало съдът да изясни въпроса, защо след като е изпратена от КТБ заявка за сетълмент, не съществува формирано S. съобщение за процесния превод, в който смисъл е отговорът от КТБ АД (...), налице е и писмен документ, в който е посочено, че КТБ е преустановила разплащанията и всички други банкови операции, считано и към 11,45 на 20.06.2014 година - този документ е протоколът от заседанието на УС на БНБ, проведено на 20 юни 2014 г. от 12.30 часа, в който на лист 3, първи параграф е цитирано писмо от изпълнителните директор на КТБ вх.№ 4098/20.06.2014г., получено в 12,06 часа в БНБ, с което КТБ уведомява БНБ за преустановяване на разплащанията и всички други банкови операции.

-Дадени са указания, според които съдът следва да укаже на страните, необходимостта от назначаване на съдебно-техническа експертиза, която след съответна проверка в специализирания софтуер на S. системата, използвани от КТБ и БНБ за целите на системния компонент TARGET 2 BNB, да констатира следното:

- има ли данни за заявка за сетълмент във връзка с въпросното платежно нареждане в специализирания софтуер на КТБ, респективно излъчено ли е това информационно съобщение към TARGET 2 BNB,

-ако да, имали данни в специализирания софтуер на БНБ за получаването му,

- ако не е излъчено, защо,

- има ли данни в специализирания софтуер на БНБ за отхвърлен превод във връзка с въпросното съобщение.

-Също според касационната инстанция следва да се допуснат и допълнителни такива, формулирани от ищцата с молба на л.450-451 от делото, а именно:

„(...) да бъде назначена нова съдебно-икономическа експертиза, с която назначеното

вещо лице да бъде допуснато до счетоводството и платформата S. на КТБ и да отговори на следните въпроси:

1. На коя дата и в колко часа е спряна платформата S. в КТБ, тъй като софтуерът би трябвало да поддържа проследими данни на всички събития и процеси?
2. Какви са причините за спиране на платформата S. и по чие нареждане?
3. Спирането на платформата S. може ли да е причина за липса на S. съобщение или такова е съществувало, а е изгубено, унищожено или др.?
4. Обработено ли е платежното нареждане от Дирекция „Търговско финансиране и международни разплащания“? Ако не- поради какви причини и по чие разпореждане?
5. Има ли моето платежно нареждане досие в Дирекция „Търговско финансиране и международни разплащания“¹⁴?
6. На какъв етап, на коя дата и в колко часа е спряно изпълнението на моето платежно нареждане?;
7. По чие нареждане е спряно изпълнението на моето платежно нареждане?;
8. Защо платежното нареждане е анулирано на 28.05.2014г., а е осчетоводено със задна дата- 23.05.2014г.?
9. Кои лица или институции са извършвали дейност или упражнявали правомощия в банката по време на анулиране на платежното нареждане- квесторите, изпълнявайки задължителните предписания на БНБ или други лица?
10. Изключена ли е и от кого счетоводната система на КТБ на 20.06.2014г., в колко часа и за какъв период и можела ли е КТБ да участва в платежните системи и платформите за извършване на валутни преводи в реално време за периода 20.06.2014г.- 30.06.2014г.?
11. Да се изясни твърдението на синдиките, че платежното нареждане е въведено в системата на КТБ за изпълнение чрез TARGET-2 и е отхвърлено от агента по сетълмент- БНБ?

Горните установявания, които следва да извърши експертизата са относими към всички предявени иски. Доколкото по първият иск е платена държавна такса, съдебното производство по делото не следва да бъде оставено изцяло без движение, като съдът следва да укаже на ищцата необходимостта от заплащане на държавна такса по другите три съединени иски, както и да допусне изслушване на заключение на вещо лице по въпросите, посочени по горе съгласно указанията на касационната инстанция. Съдът следва да насрочи делото за разглеждане в открито съдебно заседание, като укаже същевременно на ищцата, че при неизпълнение на указанията на съда за държавна такса по другите съединени иски, съдебното производство по същите ще бъде прекратено, а съдебното производство ще продължи само по първия формулиран в петитума на исковата молба иск, а именно: срещу БНБ за присъждане на обезщетение в размер на 981 806 лв., представляващи разликата между неизплатеното платежно нареждане № 32/27/00108431 и изплатения размер на гарантирания депозит на ищцата.

На основание изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

СЪОБЩАВА на ищцата, че в 7-дневен срок от получаване на препис от настоящето определение, следва да отстрани следната нередовност на исковата молба: ДА ВНЕСЕ държавна такса в размер на 10 лв. в полза на Административен съд София - град, по банкова сметка номер BG13 BNBG 9661 3100 1783 01, BIC на БНБ - BNBGBGSD при

Централно управление на БНБ, и да представи по делото вносният документ в същия срок, за всеки от трите съединени иски срещу БНБ - за обезщетение за нематериални щети в размер на 500 000 лв., както и други имуществени вреди в размер на 199 880 лв., произтичащи от невъзможността да прехвърли парите в друга банка, при което да получи лихва приблизително от 4% годишно в размер на 113 933 лв. и неосъществено увеличаване на имуществото ѝ в размер на 85 947 лв. вследствие на едностранното намаление от страна на БНБ на лихвите по депозитите в размер на 3.60 %, които съгласно договора за депозит били преди това в размер на 7.50 % . ,

УКАЗВА НА ИЩЦАТА, че в случай на неизпълнение на указанията на съда за допълнителна държавна такса, производството по посочените три иска ще бъде прекратено, като съдебното производство по делото ще продължи само по исковата претенция срещу БНБ за присъждане на обезщетение в размер на 981 806 лв., представляващи разликата между неизплатеното платежно нареждане № 32/27/00108431 и изплатения размер на гарантирания депозит на ищцата.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 01.02.2021г. от 09:30ч., за която дата и час да се призоват страните и уведоми Прокуратурата.

УКАЗВА на страните, че съгласно указанията на касационната инстанция следва да бъде допуснато заключение на вещо лице по съдебно -икономическа експертиза по въпросите, посочени в мотивите на определението, като им предоставя възможност в 7-дневен срок от съобщението да конкретизират и други въпроси , евентуално да уточнят въпроси към вещото лице.

ПО ДОПУСКАНЕТО на допълнителни въпроси и възлагането на допълнително заключение от назначеното вещото лице при първото разглеждане на процесните иски - О. Х. Т., съдът ще се произнесе в закрито съдебно заседание, за което делото да се докладва на съда след сроковете за становище, респективно за внасяне на допълнителни държавни такси.

Определението не подлежи на обжалване, преписи да се изпратят на страните и уведоми Прокуратурата.

Съдия: